

Gdańsk, dnia 11 grudnia 2024 r.

PS-IX.431.2.37.2024.ML

PROTOKÓŁ

Z KONTROLI KOMPLEKSOWEJ

przeprowadzonej

w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Kołczygłowach.

Nazwa i adres jednostki kontrolowanej:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kołczygłowach, ul. Słupska 56, 77-140 Kołczygłowy.

Przedmiot kontroli:

Poprawność realizacji zadań z zakresu ustawy o pomocy społecznej zleconych gminie przez administrację rządową i zadań własnych gminy w 2023 r.

Okres objęty kontrolą:

od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2023 r.

Podstawa prawna przeprowadzenia kontroli:

Działając na podstawie art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 ze zm.) oraz przepisów rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 2285 ze zm.).

Data rozpoczęcia i zakończenia kontroli:

od 7 listopada do 31 grudnia 2024 r.

Kierownik jednostki kontrolowanej:

P. [.....]* – Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kołczygłowach.

Skład zespołu kontrolującego:

1. [.....]* – starszy inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku, upoważnienie Nr 274/2024 z dnia 22 października 2024 r. – przewodnicząca zespołu kontrolnego.
2. [.....]* – starszy inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku, upoważnienie Nr 274/2024 z dnia 22 października 2024 r. – członek zespołu kontrolnego.

3. [.....]* - inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku, upoważnienie Nr 274/2024 z dnia 22 października 2024 r. – członek zespołu kontrolnego.

Czynności kontrolnych dokonano w obecności kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, [.....]*.

Cel kontroli: ocena organizacji, skuteczności pracy i poprawności realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej zleconych gminie przez administrację rządową i zadań własnych gminy w 2023 r.

Informacje o kontroli: kontrola planowa, kompleksowa przeprowadzona w oparciu o Roczny Plan Działalności Kontrolnej Wojewody Pomorskiego na 2024 r.

Tematyka/zakres kontroli obejmował następujące elementy:

1. Struktura organizacyjna Ośrodka:

- informacje ogólne,
- organizacja pracy ośrodka,
- charakterystyka gminy.

2. Stan zatrudnienia i kwalifikacje osób zatrudnionych w Ośrodku, w tym spełnianie standardów zatrudnienia określonych w art. 110 ust. 11 i 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

3. Ogólne założenia polityki społecznej gminy określone w ustawie o pomocy społecznej:

- ocena zasobów pomocy społecznej,
- strategia rozwiązywania problemów społecznych,
- sprawozdanie z działalności ośrodka.

4. Tryb przyznawania świadczeń z pomocy społecznej w formie zadań:

- własnych gminy o charakterze obowiązkowym,
- własnych gminy o charakterze fakultatywnym,
- zleconych gminie z zakresu administracji rządowej.

5. Kontrakt socjalny.

6. Praca socjalna świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku.

7. Poradnictwo specjalistyczne.

8. Wykorzystanie dotacji celowej z budżetu państwa przez gminę w 2023 roku na:

- zadania zlecone z zakresu administracji rządowej określone w art. 18 ust.1 pkt 9 ustawy o pomocy społecznej;
- dofinansowanie zadań własnych obowiązkowych gminy, określonych art. 17 ust. 1 pkt 4, pkt 14, 18-20 ustawy o pomocy społecznej.

9. Współpraca Ośrodka z:

- władzami gminy,
- urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach,
- organizacjami pozarządowymi, instytucjami działającymi na rzecz społeczności lokalnej, innymi.

10. Wykonanie zaleceń pokontrolnych.

Informacja o przeprowadzeniu przedmiotowej kontroli:

Wójt Gminy Kołczygłowy p. [.....]* oraz Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej p. [.....]* zostali zawiadomieni o zakresie i przewidywanym czasie trwania czynności kontrolnych, w tym terminie rozpoczęcia kontroli kompleksowej, zawiadomieniem z dnia 22 października 2024 r., znak: PS-IX.431.2.37.2024.

Akty prawne regulujące działalność Ośrodka w okresie objętym kontrolą:

- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 ze zm. i Dz. U. z 2023 r. poz. 901 ze zm.);
 - ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1634 ze zm. i Dz. U. z 2023 r. poz. 1270 ze zm.);
 - ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 2561 ze zm.);
 - ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U z 2022 r. poz. 2000 ze zm. i Dz. U. z 2023 r. poz. 775 ze zm.);
 - ustawa z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 530);
 - ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559 ze zm. i Dz. U. z 2023 r. poz. 40 ze zm.);
 - rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. Nr 189, poz. 1598 ze zm.);
 - rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 8 kwietnia 2021 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U z 2021 r. poz. 893);
 - rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 listopada 2010 r. w sprawie wzoru kontraktu socjalnego (Dz. U. nr 218, poz. 1439);
-

- Uchwała nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019–2023 (M. P. z 2018 r. poz. 1007 ze zm.);
- akty prawa miejscowego i inne.

Ustalenia ogólne, wykaz skrótów użytych w protokole:

Ilekcioć w protokole jest mowa o:

- **Ośrodku, jednostce kontrolowanej GOPS** – należy przez to rozumieć: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kołczygłowach.
- **Kierownik** - należy przez to rozumieć kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kołczygłowach.
- **Ustawie, ustawie o pomocy społecznej** – należy przez to rozumieć ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.
- **Kpa** – należy przez to rozumieć ustawę z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego.
- **Rozporządzeniu** - należy przez to rozumieć rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 8 kwietnia 2021 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego.
- **Wywiad środowiskowy** – rozumie się przez to rodzinny wywiad środowiskowy.
- **ZK** – zakład karny.
- **DPS** – dom pomocy społecznej.
- **ŚDS** – środowiskowy dom samopomocy.
- **SUO** – specjalistyczne usługi opiekuńcze.
- **UG** – Urząd Gminy w Kołczygłowach.
- **RG** - Rada Gminy w Kołczygłowach.

Kontrolujący 22 i 23 października 2024 r. złożyli oświadczenie, że nie istnieją okoliczności uzasadniające ich wyłączenie od udziału w niniejszej kontroli.

W toku kontroli wyjaśnień udzielał:

Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Kołczygłowach – [.....]*.

USTALENIA KONTROLI

1. Struktura organizacyjna Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kołczygłowach.

Informacje ogólne.

Ośrodek powołany został na mocy Uchwały Nr XIII/53/90 Gminnej Rady Narodowej w Kołczygłowach z dnia 2 marca 1990 r. w sprawie powołania Ośrodka Pomocy Społecznej w Kołczygłowach.

Siedziba Ośrodka Pomocy Społecznej mieści się na parterze w budynku Urzędu Gminy w Kołczygłowach znajdującymi się przy ul. Słupskiej 56 w Kołczygłowach. Ośrodek zajmuje 6 pomieszczeń, w których znajduje się 9 stanowisk pracy. Każde stanowisko pracy zostało wyposażone w podstawowy sprzęt komputerowo-biurowy z urządzeniami wielofunkcyjnymi z pełnym dostępem do programów dziedzinowych.

Pracownicy socjalni posiadają dostęp do sprzętu mobilnego, umożliwiającego przeprowadzenie wywiadów środowiskowych w miejscu zamieszkania klientów. Pracownicy socjalni świadczący pracę socjalną lub przeprowadzający wywiady środowiskowe poza siedzibą jednostki korzystają z samochodów prywatnych, mają podpisaną umowę z kierownikiem GOPS i otrzymują z tego tytułu ryczałt. GOPS dysponuje jeszcze dwoma pomieszczeniami mieszczącymi się w piwnicy Urzędu Gminy – jest to składnica akt oraz małe pomieszczenie na przechowywanie materiałów biurowych.

Strukturę organizacyjną Ośrodka tworzy:

- kierownik;
- główny księgowy;
- sekcja świadczeń społecznych;
- sekcja świadczeń społecznych;
- sekcja świadczeń rodzinnych, wychowawczych i funduszu alimentacyjnego;
- sekcja ds. dodatków mieszkaniowych i stypendium;
- inspektor ochrony danych;
- informatyk.

[Dowód: akta kontroli str. 24, 64]

Ośrodek jako jednostka budżetowa gminy Kołczygłowy nieposiadająca osobowości prawnej działa na podstawie Statutu stanowiącego Załącznik do Zarządzenia Nr 5/90 Naczelnika gminy Kołczygłowy z dnia 21 maja 1990 r.

W okresie kontroli obowiązywał m.in.:

- Statut stanowiący Załącznik do Uchwały Nr XIII/158/2016 Rady Gminy Kołczygłowy z dnia 23 czerwca 2016 r.,
-

- regulamin organizacyjny stanowiący Załącznik do Zarządzenia NR 6/2021 r. Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kołczygłowach z dnia 10 maja 2021 r. oraz
- regulamin wynagradzania pracowników GOPS w Kołczygłowach stanowiący Załącznik do Zarządzenia NR 7/2023 r. Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kołczygłowach z dnia 12 czerwca 2023 r.

[Dowód: akta kontroli str. 42-64]

2. Stan zatrudnienia i kwalifikacje osób zatrudnionych w Ośrodku, w tym spełnianie standardów zatrudnienia określonych w art. 110 ust. 11 i 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Stwierdzono, że kierująca GOPS posiada kwalifikacje określone w art. 122 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej. Kierująca pełni swoją funkcję od 1 maja 2016 r.

[Dowód: akta kontroli str. 65-86]

W 2023 r. Ośrodek zatrudniał w pełnym wymiarze czasu pracy 3 pracowników socjalnych, którzy posiadali wymagane ustawowo kwalifikacje zawodowe.

Z analizy danych wynika, że na jednego pracownika socjalnego przypada 6 środowisk objętych pracą socjalną oraz 1384 mieszkańców gminy, wobec czego zostały spełnione wymogi art. 110 ust. 11 i 12 ustawy o pomocy społecznej.

W kontrolowanym okresie pracownicy socjalni odbyli szkolenia podnoszące ich kwalifikacje zawodowe. Średnia wysokość wynagrodzeń zasadniczych wyniosła 4 150 zł.

Wszyscy pracownicy socjalni zatrudnieni w Ośrodku świadczyli pracę socjalną oraz przeprowadzali rodzinne wywiady środowiskowe poza siedzibą Ośrodka, wobec czego pobierali co miesiąc dodatek do wynagradzania w wysokości 400 zł.

[Dowód: akta kontroli str. 24-27, 87-112]

Ośrodek nie zatrudniał osób do realizacji usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Opiekunki środowiskowe wykonywały usługi opiekuńcze w ramach prac społecznie użytecznych.

[Dowód: akta kontroli str. 28]

3. Ogólne założenia polityki społecznej gminy określone w ustawie o pomocy społecznej:

Ocena zasobów pomocy społecznej.

W dniu 25 marca 2024 r. ocena zasobów Ośrodka Pomocy Społecznej w Kołczygłowach za 2023 r. została złożona do Wójta Gminy Kołczygłowy.

[Dowód: akta kontroli str. 121]

Strategia rozwiązywania problemów społecznych.

Uchwałą Nr XX/198/2020 Rady Gminy Kołczygłowy z dnia 14 grudnia 202 r. przyjęto Strategię rozwiązywania problemów społecznych gminy Kołczygłowy na lata 2012-2028.

Strategia zawierała niezbędne elementy wymienione w art. 16b ust. 2 i 3 ustawy o pomocy społecznej. Ośrodek zgodnie z założeniami strategii przeprowadza co roku jej monitoring.

[Dowód: akta kontroli str. 115-120]

Sprawozdanie z działalności Ośrodka.

Sprawozdanie z działalności Ośrodka w Kołczygłowach za 2023 r. zostało przyjęte 6 marca 2024 r. na porządku obrad LII Sesji Rady Gminy Kołczygłowy.

[Dowód: akta kontroli str. 122-143]

4. Tryb przyznawania świadczeń z pomocy społecznej w formie zadań:

Własnych o charakterze obowiązkowym.

Udzielania schronienia, zapewnienia posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym.

Gmina realizuje powyższe zadanie na podstawie umowy z:

- Towarzystwem Pomocy im Brata Alberta w Słupsku;
- Chrześcijańskim Stowarzyszeniem Dobroczynnym w Gdyni.

Uchwałą Nr X/108/2019 Rady Gminy Kołczygłowy z dnia 28 października 2019 r. ustalono zasady ponoszenia odpłatności za pobyt w schronisku dla osób bezdomnych lub w schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi.

Z rocznego resortowego sprawozdania wynika, że 3 osobom udzielono pomocy w formie schronienia, z czego dwóm osobom w schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi. Gmina poniosła z tego tytułu koszty w kwocie 56 045 zł.

Kontroli poddano akta osób, którym wydano decyzje o nr:

1. GOPS.5112.2.2023
 2. GOPS.5112.5.2023
 3. GOPS.5112.7.2023
-

Analiza akt wykazała, że przyznanie tymczasowego schronienia nastąpiło na zasadach art. 48 i 48a ust. 1 i art. 106 ust. 1 i 4 ustawy o pomocy społecznej, a świadczenia uważa się za zasadnie przyznane.

Z osobami korzystającymi z tej formy pomocy zostały zawarte kontrakty socjalne określające sposoby współdziałania między osobą, a Ośrodkiem w zakresie „rozwiązywania trudnej sytuacji życiowej, odzyskania samodzielności oraz podjęcia działań w kierunku wyjścia z bezdomności.”

Nie wniesiono zastrzeżeń do dokumentacji oraz do zasadności przyznawania pomocy.

Ośrodek udzielał pomocy doraźnej w zakresie przyznania niezbędnego ubrania poprzez przyznanie zasiłków celowych.

[Dowód: akta kontroli str. 28, 165-176]

Przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych.

Z rocznego resortowego sprawozdania wynika, że pomocy w formie zasiłku okresowego udzielono 18 osobom. Wypłacono 65 świadczeń na kwotę 25 497 zł. Średnia wysokość zasiłku okresowego w 2023 r. wyniosła 392,26 zł. Najczęstszym powodem udzielenia pomocy było m.in.: bezrobocie, długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność lub inne przyczyny.

Kontrolą objęto wszystkie postępowania administracyjne, w oparciu o które wydano decyzje o nr:

1. GOPS.5101.4.2023	2. GOPS.5101.2.2023	3. GOPS.5101.16.2023
4. GOPS.5101.14.2023	5. GOPS.5101.24.2023	6. GOPS.5101.10.2023
7. GOPS.5101.27.2023	8. GOPS.5101.28.2023	9. GOPS.5101.6.2023
10. GOPS.5101.21.2023	11. GOPS.5101.3.2023	12. GOPS.5101.15.2023
13. GOPS.5101.26.2023	14. GOPS.5101.9.2023	15. GOPS.5101.5.2023
16. GOPS.5101.30.2023	17. GOPS.5101.11.2023	18. GOPS.5101.1.2023

Na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału ustalono, że w każdym przypadku pomoc została przyznana zgodnie i na zasadach ustawy o pomocy społecznej.

W przypadku osób, o których mowa w art. 103 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, w aktach osób korzystających z pomocy społecznej znajdował się kwestionariusz rodzinnego wywiadu środowiskowego część II.

Decyzje zostały wydane i doręczone w terminach określonych w art. 35 i art. 39 § 3 albo § 4 Kpa.

Nie wniesiono zastrzeżeń do zasadności przyznawania pomocy oraz zastrzeżeń do dokumentacji.

[Dowód: akta kontroli str. 235-256]

Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych.

W kontrolowanym okresie pomocy w ww. zakresie udzielono 50 osobom. Na pomoc tę Ośrodek wydatkował kwotę 49 300 zł.

Szczegółowej kontroli poddano postępowania administracyjne zakończone decyzją nr:

1. GOPS.5102.9.2023	2. GOPS.5102.10.2023	3. GOPS.5102.3.2023
4. GOPS.5102.12.2023	5. GOPS.5102.14.2023	6. GOPS.5102.2.2023
7. GOPS.5102.6.2023	8. GOPS.5102.17.2023	9. GOPS.5102.5.2023
10. GOPS.5102.7.2023	11. GOPS.5102.16.2023	12. GOPS.5102.8.2023

Analiza wykazała, że w 9 przypadkach przyznano pomoc finansową na zakup żywności, a w 3 przypadkach na zakup leków i pokrycie kosztów leczenia. Kwoty zasiłków celowych wynosiły od 150 zł do 350 zł.

Nie wniesiono zastrzeżeń do zasadności przyznawania pomocy. Nie wniesiono zastrzeżeń do dokumentacji.

[Dowód: akta kontroli str. 29, 257-269]

Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego.

W kontrolowanym okresie przyznano jeden zasiłek celowy osobie, która poniosła straty w wyniku zdarzenia losowego – zerwania dachu w budynku mieszkalnym na skutek przejścia wichury. Zasiłek celowy został przyznany i wypłacony na zasadach art. 40 ust. 1 i 3, art. 106 ust. 1, 3 i 4 ustawy o pomocy społecznej. Rodzinny wywiad środowiskowy został sporządzony na odpowiednim kwestionariuszu rodzinnego wywiadu środowiskowego.

Nie wniesiono zastrzeżeń do dokumentacji. Świadczenie uważa się za zasadnie przyznane.

[Dowód: akta kontroli str. 270-273]

Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

W kontrolowanym okresie nie udzielano pomocy w wyżej opisanym zakresie.

Przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego.

W kontrolowanym okresie nie udzielano pomocy w wyżej opisanym zakresie.

Organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz usług sąsiedzkich.

Uchwałą Nr XXXIV/349/2018 Rady Gminy Kołczygłowy z dnia 8 listopada 2018 r. określono szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat oraz trybu ich pobierania.

Koszt 1 godziny usługi opiekuńczej wyniósł 11 zł.

Z rocznego resortowego sprawozdania za 2023 r. wynika, że usługi opiekuńcze były świadczone dla 4 osób. Szczegółowej kontroli poddano wszystkie akta osób korzystających z tej formy pomocy.

Na podstawie analizy wywiadów środowiskowych przeprowadzonych po przedłożeniu wniosku przez stronę postępowania, ustalono że główną przyczyną przyznania pomocy była długotrwała lub ciężka choroba oraz niepełnosprawność.

Wsparcie w ramach usług opiekuńczych dotyczyło głównie przygotowania posiłków, pomocy przy czynnościach samoobsługowych i higienicznych, podaniu leków.

Odpłatność za przyznane usługi opiekuńcze była naliczana procentowo zgodnie z obowiązującą w tym okresie Uchwałą RG. W uzasadnionych przypadkach, na wniosek strony dokonywano częściowego zwolnienia z odpłatności za powyższe świadczenie, na zasadach określonych w powyższym akcie prawnym.

W aktach spraw w każdym przypadku znajdował się „*Zakres wykonywanych czynności w ramach usług opiekuńczych*” pełnionych przez opiekunkę w miejscu zamieszkania osoby korzystającej z tej formy pomocy.

Decyzje nr GOPS.5122.4.2023, GOPS.5122.2.2023, GOPS.5122.1.2023, GOPS.5122.3.2023 przyznające usługi opiekuńcze zawierały niezbędne elementy, takie jak: wymiar przyznanej pomocy, okres na jaki została przyznana oraz miejsce jej świadczenia.

Stwierdzone nieprawidłowości:

W 2 przypadkach w uzasadnieniu faktycznym decyzji podano 2 różne kwoty dochodu, przez co na podstawie wydanej decyzji nie można było ustalić kwoty, od której została naliczona odpłatność za przyznane usługi opiekuńcze.

Powyższe zostało omówione z pracownikami Ośrodka i zarekomendowano dochowanie staranności przy redagowaniu decyzji administracyjnych.

[Dowód: akta kontroli str. 28, 218-230]

Prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych, mieszkaniach treningowych lub wspomaganych.

Z pisma kierownika Ośrodka wynika, że „*Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kołczygłowach nie prowadzi na terenie naszej gminy mieszkań chronionych, mieszkań treningowych lub wspieranych ze względu na brak lokali i środków*

finansowych. Gmina Kołczygłowy w swoich zadaniach miała szereg inwestycji rozpoczętych lub zaplanowanych na najbliższe lata, co powodowało brak środków na ten cel, natomiast w planach Gminy na najbliższe lata są inwestycje w politykę mieszkaniową (mieszkania socjalne czy treningowe). Ze względu na brak mieszkań nie mamy podjętej uchwały.”.

[Dowód: akta kontroli str. 29]

Dożywianie dzieci i dorosłych.

Ze sprawozdania dotyczącego programu Posiłek w szkole i w domu wynika, że udzielono pomocy w formie zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności 119 osobom, a 107 osób skorzystało ze świadczenia w formie posiłku. Koszty Programu wyniosły ogółem 104 318,00 zł, z czego 28 318,00 zł stanowiły środki własne gminy. Program realizowany był w placówkach oświatowych, placówkach opiekuńczo-wychowawczych sprawujących opiekę do lat 3 i ośrodkach szkolno-wychowawczych na podstawie umów lub porozumień. Średni koszt posiłku wyniósł 5,36 zł.

W 2023 r. Ośrodek nie udzielił pomocy w ramach Modułu 3 Programu.

Program Posiłek w szkole i w domu realizowany był na podstawie:

- Uchwały Nr III/27/2018 Rady Gminy Kołczygłowy z dnia 20 grudnia 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania Posiłek w szkole i w domu na lata 2019-2023 zmienionej
 - Uchwałą Nr L/455/2023 Rady Gminy Kołczygłowy z dnia 5 grudnia 2023 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania Posiłek w szkole i w domu na lata 2024-2028.
 - Uchwały Nr III/29/2018 Rady Gminy Kołczygłowy z dnia 20 grudnia 2018 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do korzystania z pomocy społecznej przez osoby objęte rządowym programem Posiłek w szkole i w domu na lata 2019-2023 zmienionej
 - Uchwałą Nr XIX/193/2020 Rady Gminy Kołczygłowy z dnia 12 listopada 2020 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnie pomocy w formie zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności dla osób objętych wieloletnim rządowym programem Posiłek w szkole i w domu na lata 2019-2023.
 - Uchwały Nr III/26/2018 Rady Gminy Kołczygłowy z dnia 20 grudnia 2018 r. w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków w zakresie dożywiania w formie posiłku lub świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych wieloletnim rządowym programem Posiłek w szkole i w domu na lata 2019-2023 zmienionej
 - Uchwałą Nr XXII/220/2020 Rady Gminy Kołczygłowy z dnia 22 lutego 2021 r. w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków w zakresie dożywiania w formie posiłku lub świadczenia rzeczowego w postaci
-

produktów żywnościowych dla osób objętych wieloletnim rządowym programem Posiłek w szkole i w domu na lata 2019-2023.

Kontrolą objęto postępowania administracyjne przyznające świadczenia, zakończone wydaniem decyzji administracyjnej o nr:

w formie posiłku:		
1. GOPS.5113.47.2023	2. GOPS.5113.58.2023	3. GOPS.5113.69.2023
4. GOPS.5113.73.2023	5. GOPS.5113.60.2023	6. GOPS.5113.53.2023
7. GOPS.5113.12.2023	8. GOPS.5113.48.2023	9. GOPS.5113.19.2023
10. GOPS.5113.71.2023	11. GOPS.5113.54.2023	12. GOPS.5113.55.2023

w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności:		
1. GOPS.5102.P.10.2023	2. GOPS.5102.P.50.2023	3. GOPS.5102.P.69.2023
4. GOPS.5102.P.99.2023	5. GOPS.5102.P.14.2023	6. GOPS.5102.P.17.2023
7. GOPS.5102.30.2023	8. GOPS.5102.P.80.2023	9. GOPS.5102.P.22.2023
10. GOPS.5102.P.98.2023	11. GOPS.5102.P.31.2023	12. GOPS.5102.P.21.2023

Analiza wykazała, że Ośrodek udzielał wsparcia osobom spełniającym warunki określone w art. 7 ustawy o pomocy społecznej oraz spełniającym kryterium dochodowe w wysokości 200% kryterium dochodowego.

W objętych kontrolą aktach spraw znajdowały się dokumenty potwierdzające sytuację osobistą, rodzinną i majątkową osoby lub rodziny, określoną w art. 107 ust. 5b, 5d ustawy o pomocy społecznej.

Nie stwierdzono nieprawidłowości w powyższym zakresie. Nie wniesiono zastrzeżeń do dokumentacji.

[Dowód: akta kontroli str. 29, 281-309]

Sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym.

W 2023 r. nie sprawiono pogrzebu. Uchwałą Nr XXX/279/2021 Rady Gminy Kołczygłowy z dnia 17 grudnia 2021 r. określono zasady sprawienia pogrzebów w gminie Kołczygłowy.

Sprawienie pogrzebu odbywa się na podstawie zawartej umowy GOPS.025.14.2022 z dnia 16 grudnia 2022 r. z podmiotem zewnętrznym.

[Dowód: akta kontroli str. 28, 159-161]

Kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu.

Z pisma kierownika wynika, że „w 2023 r. do DPS skierowano 1 osobę do Domu Pomocy Społecznej, «Leśna Oaza» w Słupsku (łącznie przebywają tam 2 osoby, koszt odpłatności gminy za 1 mieszkańca to: 4.716,80 i 4.419,30 zł), natomiast 1 osoba przebywa w prywatnym DPS «Dworek» w Dąbiu, odpłatność gminy w 2023 r. wynosiła 4.425,06 zł.”.

Kontroli poddano postępowanie administracyjne zakończone decyzją nr GOPS.5120.DPS.1.2023.

Nie stwierdzono nieprawidłowości w ww. zakresie.

Z rocznego resortowego sprawozdania wynika, że trzy osoby przebywały w DPS. Gmina z tego tytułu poniosła koszty w wysokości 113 398,00 zł.

[Dowód: akta kontroli str. 29, 274-280,]

Pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego.

W 2023 r. nie udzielano pomocy w ww. zakresie.

Przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych oraz opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

W kontrolowanym okresie pomoc w powyższej formie przyznano 18 osobom. Udzielono 187 świadczeń na kwotę 110 551 zł.

Analizie poddano dokumentację na podstawie której wydano decyzje administracyjne o nr:

1. GOPS.5100.9.2023	2. GOPS.5100.13.2023 zmieniona decyzją: GOPS.5100.17.2023	3. GOPS.5100.14.2023 zmieniona decyzją: GOPS.5100.14.2023 zmieniona decyzją: GOPS.5100.16.2023
4. GOPS.5100.18.2023	5. GOPS.5100.5.2023	6. GOPS.5100.7.2023
7. GOPS.5100.36.2023	8. GOPS.5100.10.2023	9. GOPS.5100.3.2023
10. GOPS.5100.1.2023		

Analiza akt sprawy wykazała, że zasiłki stałe były przyznawane zgodnie z art. 37 ustawy o pomocy społecznej. Przyznanie świadczenia poprzedzone było przeprowadzeniem wywiadu środowiskowego, który zawierał opis sytuacji osobistej, rodzinnej, dochodowej i majątkowej osoby lub rodziny. Pracownik socjalny formułował wnioski, na podstawie których planowana była pomoc. Decyzje przyznające świadczenie zawierały elementy określone w art. 107 KPA. Kwoty zasiłków stałych nie były niższe niż 100,00 zł miesięcznie.

W przypadkach, gdy zachodziła możliwość marnotrawienia środków, przyznana kwota pomocy zamieniana była na bon z przeznaczeniem na zakup artykułów przemysłowych i spożywczych w sklepie.

Decyzje były odbierane osobiście w siedzibie Ośrodka lub wysyłane za pośrednictwem poczty za zwrotnym potwierdzeniem odbioru.

15 osobom nie posiadającym uprawnień do ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu, Ośrodek przyznawał świadczenie w formie opłacenia składki na ubezpieczenie zdrowotne, w wysokości zgodnej z zapisem ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Nie wniesiono zastrzeżeń do zasadności przyznawania pomocy. Nie wniesiono zastrzeżeń do zapisów zawartych w teczkach klientów pomocy społecznej.

[Dowód: akta kontroli str. 29, 310-339]

Własnych gminy o charakterze fakultatywnym:

Przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych.

W 2023 r. pomocy w formie specjalnego zasiłku celowego udzielono 3 osobom. Z pisma kierownika Ośrodka wynika, że zasiłki specjalne celowe przyznawane były w celu pokrycia kosztów leczenia. Nie było decyzji odmownych.

Analizie poddano akta dwóch postępowań administracyjnych, które zakończyły się wydaniem decyzji o numerach: GOPS.5102.11.2023 i GOPS.5102.13.2023.

Nie wniesiono zastrzeżeń do zapisów zawartych w aktach spraw klientów, a świadczenia uważa się za zasadnie przyznane.

[Dowód: akta kontroli str. 29, 340-342]

Przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze.

W kontrolowanym okresie nie udzielano pomocy w wyżej opisanym zakresie.

Organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych w formie usług sąsiedzkich.

W kontrolowanym okresie pomoc w powyższym zakresie nie była udzielana. Gmina Kołczygłowy nie posiada podjętej uchwały w tym zakresie.

[Dowód: akta kontroli str. 28]

Prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki.

Gmina Kołczygłowy nie prowadzi domów pomocy społecznej oraz ośrodków wsparcia. W 2023 r. skierowano osobę do ŚDS prowadzonego przez inną gminę.

Opracowanie i realizacja projektów socjalnych.

W okresie objętym kontrolą podejmowano inne zadania z zakresu pomocy społecznej wynikające z rozeznaczonych potrzeb gminy. Z pisma kierownika Ośrodka

wynika, że „od 2018 r. cyklicznie realizuje projekt socjalny «Paczka dla Seniora» – w ramach projektu osoby w wieku powyżej 75 r.ż. otrzymują w okresie Mikołajek paczkę ze słodyczami, kawą lub herbatą, kartką własnoręcznie wykonaną przez pracowników GOPS oraz ozdobą świąteczną. Paczki wręczone są osobiście przez pracowników GOPS. W 2023 r. zorganizowana była akcja «Ciepła skarpetka dla Seniora», jej celem była zbiórka różnego rodzaju par skarpet, które stanowiły dodatek «Paczki dla seniora». Ponadto od 2023 r. jako jedyna gmina w powiecie bytowskim realizowała projekt socjalny «Lodówka społeczna». Lodówka wystawiana jest w okresach Świąt Bożego Narodzenia oraz Świąt Wielkanocnych.”

[Dowód: akta kontroli str. 30]

Podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych.

Realizowano program osłonowy w zakresie dożywiania Posiłki w szkole i w domu.

Zleconych gminie przez administrację rządową;

Organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

W kontrolowanym okresie pomoc w powyższym zakresie nie była świadczona.

Wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki.

W kontrolowanym okresie wypłacono wynagrodzenie za sprawowanie opieki dla opiekuna prawnego osoby całkowicie ubezwłasnowolnionej w kwocie 3 553,00 zł wraz z kosztami obsługi.

Nie stwierdzono nieprawidłowości i uchybień w powyższym zakresie.

[Dowód: akta kontroli str. 30, 144-158]

5. Kontrakt socjalny.

Z rocznego sprawozdania wynika, że w 2023 r. zawarto 10 kontraktów socjalnych. Z pisma kierownik Ośrodka wynika, że „kontrakty socjalne zawierane były z osobami nadużywającymi alkoholu pobierającymi świadczenia z pomocy społecznej, głównie zasiłki stałe, oraz z osobami nieaktywnymi zawodowo, których celem było przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu np. poprzez mobilizowanie klienta do podjęcia aktywności zawodowej np. zarejestrowania się w urzędzie pracy, bezpośredni kontakt z pracodawcą, udział w spotkaniach z terapeutą ds. uzależnień.” [pismo zgodne z oryginałem].

Kontrolą objęto 4 kontrakty socjalne.

Nie wniesiono zastrzeżeń do treści zawartych kontraktów.

[Dowód: akta kontroli str. 27, 343-363]

6. Praca socjalna.

Świadczona była na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku. Pracownicy socjalni w kwestionariuszach rodzinnych wywiadów środowiskowych odnotowywali działania podejmowane na rzecz osoby lub rodziny oraz wyznaczone cele zamierzonych działań.

W niektórych przypadkach aktach osób lub rodzin korzystających z pomocy Ośrodka znajdowały się notatki z wizyt, sporządzone przez pracownika socjalnego.

[Dowód: akta kontroli str. 22]

7. Poradnictwo specjalistyczne.

Z pisma Kierownika wynika, że „pracownicy socjalni udzielają klientom informacji o możliwościach skorzystania z nieodpłatnej pomocy prawnej świadczonej na terenie gminy jak również świadczonej w Starostwie Powiatowym w Bytowie.”.

[Dowód: akta kontroli str. 22]

8. Wykorzystanie dotacji celowej z budżetu państwa przez gminę w 2023 roku na:

W kontrolowanym okresie gmina Kołczygłowy wykorzystała dotację celową z budżetu państwa w wysokości 302 010,65 zł¹ na zadania:

- 76 000,00 zł - program Posiłek w szkole i w domu;
- 110 551,02 zł – zasiłki stałe;
- 9 609,63 zł – składka zdrowotna do zasiłku stałego;
- 69 000,00 zł - utrzymanie OPS;
- 3 553,00 zł – wynagrodzenie opiekunów prawnych;
- 25 410,00 zł – zasiłki okresowe;
- 7 887,00 zł – dodatek do wynagrodzenia 400 zł.

Udział środków własnych:

- 2 000,00 zł - zasiłki celowe na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego;
- 550,00 zł - specjalne zasiłki celowe;
- 2 600,00 zł - zasiłki celowe i pomoc w naturze;
- 28 318,00 zł – program Posiłek w szkole i w domu;
- 86,94 zł - zasiłki okresowe.

¹ Dane z Oddziału Planowania i Budżetu Wydziału Polityki Społecznej Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku.

[Dowód: akta kontroli str. 22-23]

9. Współpraca ośrodka.

Z pisma Kierownika wynika, że „*Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kołczygłowach współpracuje z władzami i pracownikami Urzędu Gminy w Kołczygłowach (pomoc w rozładunku żywności, zorganizowaniu opału i transporcie do podopiecznego, zorganizowaniu pomocy czy materiałów budowlanych dla podopiecznych, drobnych napraw w GOPS itp.). Z urzędem pracy mamy podpisane porozumienie dotyczące realizacji projektu pilotażowego pod nazwą «Inkubator kariery», informacja o wolnych miejscach pracy. GOPS współpracuje również z Gminnym Ośrodkiem Kultury w Kołczygłowach – pomoc przy organizowaniu imprez, udostępnianie sali, różnego rodzaju akcji społecznych itp. Instytucjami Oświaty, Policją, Służbą Zdrowia, Sądem – w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego oraz Kościołem-wspólne zbiórki na rzecz mieszkańców gminy będącymi w potrzebie oraz pomoc mieszkańcom w noszeniu opału – Rycerze Kolumba działający przy Parafii w Kołczygłowach. GOPS współpracuje również z Bankiem Żywności w Słupsku (wydawanie paczek żywnościowych oraz organizacja różnych działań towarzyszących).”.*

[Dowód: akta kontroli str. 30]

10. Wykonanie zaleceń pokontrolnych.

25 kwietnia 2016 r. pracownicy Wydziału Polityki Społecznej Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku przeprowadzili kontrolę kompleksową w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Kołczygłowach.

Przedmiotem kontroli była organizacja, skuteczności pracy i poprawności realizacji zadań zleconych przez administrację rządową z zakresu pomocy społecznej w 2015 r.

W wyniku kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- osoba pełniąca obowiązki kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kołczygłowach nie spełniała wymogu art. 122 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej;
- Ośrodek nie spełniał warunku określonego w art. 110 ust. 11 i 12 ustawy o pomocy społecznej – zatrudniał 1 pracownika socjalnego w pełnym wymiarze czasu pracy.
- Statut Ośrodka wymagał dostosowania do aktualnego stanu prawnego.

W związku z powyższym 15 czerwca 2016 r. Wojewoda Pomorski wydał zalecenia pokontrolne w zakresie:

1. Dostosowania Statutu Ośrodka do aktualnego stanu prawnego.
-

2. Podjęcie działań mających na celu dostawanie zatrudnienia pracowników socjalnych do poziomu określonego w art. 110 ust. 11 i 12 ustawy o pomocy społecznej.

W trakcie kontroli zespół kontrolny stwierdził, że zalecenia pokontrolne zostały zrealizowane.²

[Dowód: akta kontroli str. 24]

11. Postępowanie skargowe wobec jednostki.

W 2023 r. do Wydziału Polityki Społecznej Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku nie wpłynęła żadna skarga na jednostkę.

12. Ocena działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kołczygłowach.

W zakresie objętym kontrolą działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kołczygłowach **oceniono pozytywnie**.

Na tym kontrolę zakończono.

O przeprowadzeniu kontroli dokonano wpisu w książce kontroli w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Kołczygłowach.

Pouczenie.

Zgodnie z § 17 rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając, w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyn tej odmowy.

Ponadto odmowa podpisania protokołu kontroli przez kierownika jednostki podlegającej kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych. Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole.

Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu kontroli. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie

² Na podstawie danych ze sprawozdania rocznego MRPiPS-03-R, MPiPS-03-R, MRPiPS-06, MRiPS-06 za okres od 2015 r. do 2023 r. oraz danych przedstawionych z UG w Kołczygłowach jak i informacji otrzymanych z GOPS w Kołczygłowach.

od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku wobec zastrzeżeń.

Niniejszy protokół sporządzono dnia 9 grudnia 2024 r. w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden przekazano kierownikowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kołczygłowach, drugi egzemplarz pozostawiono w aktach Wydziału Polityki Społecznej Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku.

Kierownik jednostki kontrolowanej: [.....]* Kołczygłowy, dnia 17 grudnia 2024 r.

Kontrolujący:

1. [.....]*
2. [.....]*
3. [.....]*

**Wyłączenie jawności informacji publicznej na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2022 r. poz. 902) w związku z art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1781) przez Monikę Lemiszewską.*
